

NESLİ TEHLİKEDE OLAN YABANI HAYVAN VE BİTKİ TÜRLERİNİN ULUSLARARASI TİCARETİNE İLİŞKİN SÖZLEŞME

27 Eylül 1994 tarihli ve 4041 sayılı Kanun ile onaylanması uygun bulunan bu sözleşme, 27 Nisan 1996 tarihli ve 96/8125 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanarak, 20 Haziran 1996 tarih ve 22672 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanmıştır.

Sözleşmeciler Devletler,

Yabancı hayvan ve bitkilerin çok çeşitli ve güzel biçimleriyle yeryüzünün doğal sistemlerinin yeri doldurulamaz bir parçası olduğunu ve gerek mevcut gerekse gelecek kuşaklar için korunmasının zorunlu olduğunu kabul ederek,

Yabancı hayvan ve bitkilerin estetik, bilim, kültür, eğlence-dinlenme ve ekonomi açısından gittikçe artan değerinin bilincinde olarak;

Toplumların ve Devletlerin kendi yabancı hayvan ve bitki varlıklarının en iyi koruyucularının yine kendilerinin olduğunu ve olması gerektiğini kabul ederek;

Ayrıca, bazı yabancı hayvan ve bitki türlerinin, uluslararası ticaretin yol açtığı aşırı kullanıma karşı korunması için uluslararası işbirliğinin gerekli olduğunu kabul ederek;

Uygun önlemlerin ivedilikle alınması gerektiğine inanarak
Aşağıdaki konularda anlaşmaya varmışlardır :

Tanımlar

Madde I - İşbu Sözleşme’de, içeriği aksini gerektirmedikçe, aşağıdaki terimler karşılığında yazılı anlamlarda kullanılacaktır:

(a) “Tür”, herhangi bir tür veya alt-tür, veya bunun coğrafi olarak ayrı bir popülasyonu anlamına gelir;

(b) “Örnek” :

(i) Canlı veya ölü herhangi bir hayvan veya bitki;

(ii) Hayvanlarla ilgili olarak : Ek I ve II kapsamındaki türler için, bunların kolayca tanınabilir herhangi bir parçası veya türevi; Ek III kapsamındaki türler için, söz konusu türlerin Ek III’te belirtilen, kolaylıkla tanınabilir herhangi bir parçası veya bunların türevi; ve

(ii) Bitkilerle ilgili olarak : Ek I kapsamındaki türler için, bunların kolaylıkla tanınabilir herhangi bir parçası veya türevi; ve Ek II ve III kapsamındaki türler için, bunların kolaylıkla tanınabilir ve türlere ilişkin olarak Ek II ve III'te belirtilen herhangi bir parçası veya türevi anlamına gelir.

(c) "Ticaret", ihracat, reeksport ithalat ve denizden giriş anlamına gelir;

(d) "Reeksport", ithal edilmiş herhangi bir örneğin ihracı anlamına gelir;

(e) "Denizden giriş", herhangi bir Devlet'in yetki alanında olmayan bir deniz çevresinden alınan herhangi bir türün örneklerinin bir Devlet'e sevk edilmesi anlamına gelir;

(f) "Bilimsel Mercii", Madde IX uyarınca belirlenen ulusal bilim mercii anlamına gelir;

(g) "Yönetim Mercii", Madde IX'a uygun olarak belirlenen ulusal yönetim mercii anlamına gelir;

(h) "Taraflar", işbu Sözleşme'nin yürürlüğe girmiş olduğu bir Devlet anlamına gelir.

Temel İlkeler

Madde II - 1. Ek I, ticaretten etkilenen veya etkilenebilen ve nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya bulunan bütün türleri kapsayacaktır. Nesillerinin devamını daha fazla tehlikeye maruz bırakmamak için bu türlerin örneklerinin ticaretinin özellikle sıkı mevzuatlara tabi tutulması ve bu ticarete sadece istisnai durumlarda izin verilmesi zorunludur.

2. Ek II :

(a) Halen nesilleri mutlak olarak tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olmamakla birlikte, nesillerinin devamıyla bağdaşmayan kullanımları önlemek amacıyla örneklerinin ticareti sıkı mevzuatlara tabi tutulmadığı takdirde soyu tükenebilecek olan türleri; ve

(b) bu fıkranın (a) bendinde bahis edilen belirli türlerin örneklerinin Ticaretinin etkili şekilde denetim altına alınabilmesi için mevzuata tabi tutulması gereken diğer türleri kapsar.

3. Ek III, Taraflar'dan herhangi birinin, kullanımını önlemek veya kısıtlamak amacıyla kendi yetki alanı içinde düzenlemeye tabi

tutulduğunu ve ticaretinin denetime alınmasında diğer Taraflar'la işbirliğine ihtiyaç duyduğunu belirttiği bütün türleri kapsar.

4. Taraflar, Ek I, II ve III kapsamındaki türlerin örneklerinin ticaretine; işbu Sözleşme'nin hükümlerine uygun olmadıkça izin vermeyeceklerdir.

Ek I Kapsamındaki Türlerin Örneklerinin Ticaret Mevzuatı

Madde III - 1. Ek I kapsamındaki türlerin örneklerinin her türlü ticareti işbu Madde'nin hükümlerine uygun şekilde yapılacaktır.

2. Ek I kapsamındaki bir türün herhangi bir örneğinin ihraç edilebilmesi için önceden ihracat izni alınacak ve alınan izin belgesi ibraz edilecektir. İhracat izni, ancak aşağıdaki şartlar yerine getirildiği takdirde verilecektir.

(a) İhracat işlemi yapan Devlet'in Bilimsel Mercii'nin, söz konusu ihracatın, ilgili türün soyunun devamına zarar vermeyeceğini bildirmiş olması;

(b) İhracat işlemi yapan Devlet'in Yönetim Mercii'nin, bu örneğin söz konusu Devlet'in hayvan ve bitki varlığının korunmasına ilişkin kanunları ihlal edilmeksizin elde edilmiş olduğuna kanaat getirmesi;

(c) İhracat işlemi yapan Devlet'in Yönetim Mercii'nin, herhangi bir canlı örneğin, yaralanma, sağlık bakımından zarar görme ve zalimce davranışa maruz kalma rizikosunu en aza indirecek şekilde hazırlanacağı ve sevk edileceğine kanaat getirmesi; ve

(d) İhracat işlemi yapan Devlet'in Yönetim Mercii'nin, söz konusu örnek için ithalat izninin alınmış olduğuna kanaat getirmesi.

3. Ek I kapsamındaki bir türün herhangi bir örneğinin ithali için ithalat izninin yanı sıra ihracat izni ya da reeksport belgesinin önceden alınması ve bunların ibraz edilmesi şarttır. İthalat izni ancak, aşağıdaki şartlar yerine getirildiği takdirde verilecektir :

(a) İthalat işlemi yapan Devlet'in Bilimsel Mercii'nin, ithalatın, ilgili türün soyunun devamına zarar vermeyeceği bir amaç için yapılacağını bildirmiş olması;

(b) İthalat işlemi yapan Devlet'in Bilimsel Mercii'nin, canlı örneğin önerilen alıcısının, bu örneğin bakımı ve barındırılması için uygun donanımına sahip olduğuna kanaat getirmesi; ve

(c) İthalat işlemini yapan Devlet'in Yönetim Mercii'nin, örneğin esas olarak ticari amaçlarla kullanılmayacağına kanaat getirmesi.

4. Ek I kapsamındaki bir türün herhangi bir örneğinin reeksport edilebilmesi için önceden reeksport belgesi alınması ve bu belgenin ibraz edilmesi şarttır. Reeksport belgesi ancak aşağıdaki şartlar yerine getirildiği takdirde verilecektir :

(a) Reeksport işlemini yapan Devlet'in Yönetim Mercii'nin, örneklerin işbu Sözleşme'nin şartlarına uygun olarak söz konusu Devlet'e ithal edilmiş olduğuna kanaat getirmesi;

(b) Reeksport işlemini yapan Devlet'in Yönetim Mercii'nin, canlı örneğin yaralanma, sağlık bakımından zarar görme ve zalimce davranışa maruz kalma rizikosunu en aza indirecek şekilde hazırlanacağı ve sevk edileceğine kanaat getirmesi; ve

(c) Reeksport işlemini yapan Devlet'in Yönetim Mercii'nin canlı örnek için ithalat izni verilmiş olduğuna kanaat getirmesi.

5. Ek I kapsamındaki bir türün herhangi bir örneğinin denizden girişi için, söz konusu örnek hangi Devlet'in topraklarına getirildiyse o Devlet'in Yönetim Mercii'nden önceden belge alınmış olması şarttır. Bu belge, ancak aşağıdaki şartlar yerine getirildiği takdirde verilecektir.

(a) Giriş yapılan Devlet'in Bilimsel Mercii'nin, bu girişin ilgili türün soyunun devamına zarar vermeyeceğini bildirmesi;

(b) Giriş yapılan Devlet'in Yönetim Mercii'nin, canlı örneğin önerilen alıcısının bu örneğin barındırılması ve bakımı için uygun donanımına sahip olduğuna kanaat getirmesi; ve

(c) Giriş yapılan Devlet'in Yönetim Mercii'nin örneklerin esas olarak ticari amaçlarla kullanılmayacağına kanaat getirmesi.

Ek II Kapsamındaki Türlerin Örneklerinin Ticaret Mevzuatı

Madde IV - 1. Ek II kapsamındaki türlerin örneklerini konu alan her türlü ticaret, işbu Madde'nin şartlarına uygun olarak yapılacaktır.

2. Ek II kapsamındaki bir türün herhangi bir örneğinin ihrac edilebilmesi için önceden ihracat izni alınması ve bu iznin ibraz edilmesi şarttır. İhracat izni ancak, aşağıdaki şartlar yerine getirildiği takdirde verilecektir.

(a) İhracat işlemini yapan Devlet'in Bilimsel Mercii'ne bu

ihracatın, söz konusu su türün soyunun devamına zarar vermeyeceğini bildirmesi;

(b) İhracat işlemini yapan Devlet'in Yönetim Mercii'nin, söz konusu örneğin, ilgili Devlet'in hayvan ve bitki varlığının korunmasına ilişkin yasaları ihlal edilmeksizin elde edilmiş olduğuna kanaat getirmesi;

(c) Canlı bir örnek söz konusuysa, İhracat işlemini yapan Devlet'in Yönetim Mercii'nin sözkonusu örneğin yaralanma, sağlık bakımından zarar görme ve zalimce davranışa maruz kalma rizikosunu en aza indirecek şekilde hazırlanacağına ve sevk edileceğine kanaat getirmesi.

3. Tarafların her birindeki Bilimsel Mercii, hem Ek II kapsamındaki türün örnekleri için o Devlet tarafından verilen ihracat belgelerini ve hem de bu örneklerin fiili ihracatlarını izleyecektir. Bilimsel Mercii, söz konusu türün varlığını bütün çeşitleriyle birlikte, içinde bulunduğu ekosistemdeki rolüne tamamen uygun olarak ve Ek I kapsamına alınmasını gerektirebilecek düzeyin önemli ölçüde ötesinde bir düzeyde sürdürülebilmesi için, bu durumdaki türün örneklerinin ihracatının kısıtlanması gerektiğini tesbit ettiği takdirde, söz konusu türe ait örneklerle ilgili ihracat izinlerinin sınırlandırılmasına yönelik uygun tedbirleri ilgili Yönetim Mercii'ne bildirecektir.

4. Ek II kapsamındaki bir türün herhangi bir örneğinin ithali için önceden ihracat izni veya reeksport belgesinin alınmış olması ve bu belgenin ibrazı şarttır.

5. Ek II kapsamındaki bir türün herhangi bir örneğinin reeksport edilebilmesi için önceden reeksport belgesi alınması ve bu belgenin ibraz edilmesi şarttır. Reeksport belgesi ancak aşağıdaki şartlar yerine getirildiği takdirde verilecektir.

(a) Reeksport işleminin yapılacağı Devlet'in Yönetim Mercii'nin, örneğin işbu Sözleşme'nin hükümlerine uygun olarak sözkonusu Devlet'e ithal edilmiş olduğuna kanaat getirmesi; ve

(b) Reeksport işleminin yapılacağı Devlet'in Yönetim Mercii'nin, canlı örneğin yaralanma, sağlık bakımından zarar görme ve zalimce davranışa maruz kalma rizikosunu en aza indirecek şekilde hazırlanacağı ve sevk edileceğine kanaat getirmesi.

6. Ek II kapsamındaki bir türün herhangi bir örneğinin denizden girişi için, söz konusu örnek hangi Devlet'in topraklarına getirildiyse

o Devlet'in Yönetim Mercii'nden önceden belge alınmış olması şarttır. Bu belge, ancak aşağıdaki şartlar yerine getirildiği takdirde verilecektir.

(a) Giriş yapılan Devlet'in Bilimsel Mercii'nin, bu girişin ilgili türün soyunun devamı zarar vermeyeceğini bildirmesi; ve

(b) Giriş yapılan Devlet'in Yönetim Mercii'nin, herhangi bir canlı örnek söz konusuysa bu örneğin yaralanma, sağlık bakımından zarar görme ve zalimce davranışa maruz kalma rizikosunu en aza indirecek şekilde muamele göreceğine kanaat getirmesi.

7. İşbu Maddenin 6ncı paragrafında sözü geçen belgeler, diğer ulusal bilim mercileri veya gereğinde uluslararası bilim mercileri ile istişarede bulunulmak suretiyle, Bilimsel Mercii'nin tavsiyesi üzerine bir yılı aşmayan süreler için ve söz konusu süre içinde girişi yapılacak toplam örnek sayısına ilişkin olarak verilebilir.

Ek III Kapsamındaki Türlerin Örneklerinin Ticaret Mevzuatı

Madde V - 1. Ek III kapsamındaki türlerin örneklerini konu alan her türlü ticaret, işbu Madde'nin şartlarına uygun olarak yapılacaktır.

2. Herhangi bir türü Ek III kapsamında dahil etmiş olan bir Devlet'ten söz konusu türü herhangi bir örneğinin ihraç edilebilmesi için önceden ihracat izni alınması ve bu iznin ibraz edilmesi şarttır. Bu ihracat izni ancak, aşağıdaki şartlar yerine getirildiği takdirde verilecektir.

(a) İhracat işlemini yapan Devlet'in Yönetim Mercii'nin, söz konusu örneğin ilgili Devlet'in hayvan ve bitki varlığının korunmasına ilişkin yasaları ihlal edilmeksizin elde edilmiş olduğuna kanaat getirmesi;

(b) Canlı bir örnek söz konusuysa, ihracat işlemini yapan Devlet'in Yönetim Mercii'ni sözkonusu örneğin yaralanma, sağlık bakımından zarar görme ve zalimce davranışa maruz kalma rizikosunu en aza indirecek şekilde hazırlanacağına ve sevk edileceğine kanaat getirmesi.

3. Ek III kapsamındaki bir türün herhangi bir örneğinin ithal edilebilmesi için, işbu maddenin 4üncü paragrafının uygulandığı durumlar hariç, menşe şahadetnamesi ile söz konusu örnek ilgili türü Ek III kapsamına dahil etmiş olan bir Devlet'ten ithal edilecekse

ihracat izninin öncede ibraz edilmesi şarttır.

4. Reeksport durumunda, o örneğin reeksportu yapan Devlet'te işlem gördüğüne veya Devlet'ten reeksport edildiğine ilişkin olarak reeksport yapan Devlet'in Yönetim Mercii tarafından verilen bir belge, ithalatı yapan Devlet tarafından söz konusu örnek bakımından işbu Sözleşme'nin hükümlerine uyulmuş olduğunun kanıtı olarak kabul edilecektir.

İzinler ve Belgeler

Madde VI - 1. Madde III, IV ve V'in hükümleri çerçevesinde verilen izin ve belgelerin işbu Maddenin hükümlerine uygun olması gerekir.

2. İhracat izni, Ek IV'teki modelde belirtilmiş bilgiyi kapsayacak ve verildiği tarihten itibaren yalnız 6 aylık bir süre içinde kullanılabilir.

3. Her izin veya belgede işbu Sözleşme'nin adının, tanzim eden Yönetim Mercii'nin adı ile mührünün ve Yönetim Mercii tarafından tespit edilmiş bir kontrol numarasının bulunması şarttır.

4. Yönetim Mercii tarafından verilen izin veya belgenin suretleri üzerinde sadece suret olduğunun açıkça belirtilmesi şart olup onaylanmamış hiçbir suret aslının yerine kullanılamaz.

5. Her örneğin sevki için ayrı bir izin veya belge gereklidir.

6. Herhangi bir örneğin ithal edildiği Devlet'in Yönetim Mercii ihracat izni veya reeksport belgesini ve o örneğin ithaliyle ilgili olarak ibraz edilen ithalat iznini iptal ve muhafaza edecektir.

7. Mümkün ve uygun olan durumlarda Yönetim Mercii, örneğin tespitine yardımcı olmak için örneği işaretleyebilir. Bu maksatla "işaret" kelimesi yetkili olmayan şahıslar tarafından taklit edilmesi mümkün olduğu kadar güç olacak şekilde tasarlanmış sabit bir damga, kurşun mühür veya örneğin tespitine yarayan diğer uygun araçlar anlamına gelir.

Ticaretle İlgili Muafiyetler ve Diğer Özel Hükümler

Madde VII - 1. Örneklerin Taraflar'dan birinin sınırları içinden transit geçişi veya aktarılması sırasında örnekler gümrük kontrolundayken III, IV ve V. Maddelerin hükümleri uygulanmaz.

2. İhracatın veya reeksportun yapıldığı Devlet'in Yönetim

Mercii'nin, bir örneğin işbu Sözleşme'nin o örnekle ilgili hükümlerinin uygulanmaya başlamasından önce alındığına kanaat getirmesi ve bu hususta bir belge vermesi durumunda III, IV ve V. maddelerin hükümleri söz konusu örneğe uygulanmaz.

3. III, IV ve V. maddelerin hükümleri zati eşya veya ev eşyası sayılan örneklere uygulanmaz. Bu muafiyet aşağıdaki durumlarda uygulanmaz.

a) Ek I kapsamındaki bir türün örnekleri söz konusu olduğunda, örneklerin sahibi bu örnekleri olağan olarak ikamet ettiği ülkenin dışında almış olup, olağan olarak ikamet ettiği Devlete ithal ediyorsa; veya

b) Ek II kapsamında bir türün örnekleri söz konusu olduğunda ;

i) Örneklerin sahibi bu örnekleri olağan olarak ikamet ettiği ülkenin dışındaki bir Devlet'te yabancı ortamdan ayırmışsa;

ii) Örnekler, örnek sahibinin olağan olarak ikamet ettiği ülkeye ithal ediliyorsa; ve

iii) Örnekler hangi Devlet'in sınırları içinde yabancı ortamdan alınmışsa o Devlet'ten bu örneklerin ihracından önce ihracat izni alınması gerekir.

Ancak ki, Yönetim Mercii örneklerinin işbu sözleşmenin hükümlerinin, bu örneklere uygulanmasından önce alındığına kanaat getirirse.

4. Ek I kapsamındaki bir hayvan türünün ticari amaçla tutsak olarak yetiştirilmiş örnekleri ile Ek I kapsamındaki bir bitki türünün ticari amaçla suni yolla üretilmiş örnekleri, Ek II kapsamındaki türlerin örnekleri sayılacaktır.

5. İhracatçı Devlet'in Yönetim Mercii bir hayvan türünün herhangi bir örneğinin tutsak olarak yetiştirildiği veya bir bitki türünün herhangi bir örneğinin suni yolla üretildiği, veya örneğin bu şekilde yetiştirilmiş bir hayvan veya bitkinin bir parçası olduğuna veya bu şekilde yetiştirilmiş veya çoğaltılmış bir bitki veya hayvandan türetilmiş olduğuna kanaat getirmişse, Yönetim Mercii'nin bir hususta vereceği bir belge III, IV ve V. Maddelerinin hükümleri uyarınca istenen bir izin veya belge yerine geçecektir.

6. III, IV ve V. Maddelerin hükümleri, kurutulmuş bitki koleksiyonu (herbarium) örneklerinin, muhafaza edilmiş kurutulmuş

veya mahfaza içine konulmuş diğer müze örneklerinin ve Yönetim Mercii tarafından verilmiş veya onaylanmış bir etiket taşıyan canlı bitki materyalinin, ülkelerinin Yönetim Mercii tarafından tescil edilmiş enstitüler ve bilim adamları arasında ticari olmayan amaçlarla ödünç verilmesine ve hibe veya mübadele edilmesine uygulanmaz.

7. Herhangi bir Devlet'in Yönetim Mercii, aşağıdaki şartlar sağlandığı takdirde III, IV ve V. Maddelerin hükümlerini uygulamayarak gezici hayvanat bahçesi, sirk, yabani hayvan koleksiyonu, bitki sergisi veya diğer gezici sergilerin bir bölümünü oluşturan örneklerin belgesiz ve izinsiz hareketine müsaade edebilir :

- a) İhracatçı veya ithalatçı örneklere ait tüm bilgileri söz konusu Yönetim Mercii'ne tescil ettirirse;
- b) Örnekler işbu Maddenin 2. veya 5. paragraflarında belirtilen kategorilerden birine girerse; ve
- c) Yönetim Mercii herhangi bir canlı örneğin yaralanma, sağlık bakımından zarar görme ve zalimce davranışa maruz kalma rizikosunu en aza indirecek şekilde taşınacağı ve bakılacağına kanaat getirirse.

Taraflarca Alınacak Tedbirler

Madde VIII - 1. Taraflar işbu Sözleşme'nin hükümlerinin uygulanmasını ve türlerin işbu Sözleşme'ye aykırı şekilde ticarete konu olmasını yasaklamak üzere uygun tedbirleri alacaklardır. Bu tedbirler:

- a) Bu örneklerin ticaretini veya bulundurulmasını veya hem ticaretini hem de bulun-durulmasını cezalandırmaya ve
- b) Bu örneklerin ihraç eden Devlet'e müsaderesini veya geri gönderilmesini sağlamaya yönelik olacaktır.

2. İşbu Madde'nin 1. fıkrası uyarınca alınan tedbirlere ek olarak Taraflar'dan biri, gerek gördüğünde, işbu Sözleşme'nin uygulanmasında alınan tedbirlerin ihlali suretiyle ticareti yapılan bir örneğin müsaderesi nedeniyle yapılan masraflarla ilgili olarak herhangi bir iç tazmin usulü öngörebilir.

3. Taraflar, örneklerin ticareti halinde gerekli işlemlerden mümkün olduğunca en az gecikmeyle geçmelerini temin edeceklerdir. Bu geçişi kolaylaştırmak için Taraflar örneklerin gümrük işlemlerinin yapılacağı giriş ve çıkış limanlarını belirleyebilirler. Ayrıca Taraflar, yaralanma

ve sağlık bakımından zarar görme rizikolarını en aza indirmek için tüm canlı örneklerin transit, bekletilme ve sevkiyat esnasında uygun muamele görmelerini temin edeceklerdir.

4. Canlı bir örneğin bu maddenin 1. fıkrasında belirtilen tedbirlerin bir sonucu olarak müsadere edilmesi halinde :

a) rnek, müsaderenin yapıldığı Devlet'in Yönetim Mercii'ne emanet edilecektir;

b) Yönetim Mercii, ihracat işlemine yapan Devlet'le görüşmeler yaptıktan sonra masrafları ihracat işlemine yapan Devlet'e ait olmak üzere rneği ihracat işlemine yapan Devlet'e iade edecek veya bir koruma merkezine ya da Yönetim Mercinin uygun gördüğü ve işbu Sözleşme'nin amaçlarına uygun olan diğer bir yere gönderecektir; ve

c) Yönetim Mercii, koruma merkezi veya başka bir yerin seçimi dahil bu fıkranın (b) bendinde sözü edilen kararı kolaylaştırmak için Bilimsel Mercii'den tavsiye alabilecek veya uygun gördüğünde Sekretarya'ya başvurabilecektir.

5. Bu maddenin 4. fıkrasında sözü geçen koruma merkezi, canlı örneklerin özellikle, müsadere edilmiş olanların sağlığı ile ilgilenmek üzere Yönetim Mercii tarafından tayin edilen bir kurum anlamına gelir.

6. Taraflar'dan her biri, Ek I, II ve III kapsamındaki türlerin örneklerinin ticareti ile ilgili kayıtları tanıtacaktır. Bu kayıtlar :

a) İhracatçı ve ithalatçının adı ve adresi,

b) Verilen izin ve belgelerin tipi ve sayısı; Ticaretin yapıldığı Devlet; örneklerin sayıları veya miktarları ve tipleri, Ek I, II ve III'de belirtilen türlerin isimleri; uygun olduğunda söz konusu örneklerin büyüklüğü ve cinsiyetini kapsayacaktır.

7. Taraflar'dan her biri işbu Sözleşme'nin uygulanması ile ilgili dönemsel raporlar düzenleyecek ve Sekretarya'ya :

a) Bu maddenin 6. Paragrafının (b) alt paragrafında belirtilen bilgilerin özetini içeren bir yıllık rapor; ve

b) İşbu Sözleşme hükümlerinin uygulanması için alınan kanuni, denetleyici tedbirleri konusunda iki yılda bir rapor verecektir.

8. Bu maddenin 7. fıkrasında sözü geçen bilgiler ilgili Taraf'ın kanunlarına ters düşmediği durumlarda halkın kullanımına açık

olacaktır.

Bilimsel ve Yönetim Mercileri

Madde IX - 1. Taraflar'ın her biri, işbu Sözleşme'nin amaçları için :

- a) İlgili Taraf adına izin veya belgeleri vermeye yetkili bir veya birkaç Yönetim Mercii; ve
- b) Bir veya birkaç Bilimsel Mercii

tain edecektir.

2. Tasdik, kabul, onay veya katılım belgeleri tevdi eden bir Devlet diğer Taraflar veya Sekreteryaya ile haberleşmeye yetkili Yönetim Mercii'nin adını ve adresini Depoziter Hükümete bildirecektir.

3. Bu madde çerçevesindeki atama ve yetkilerdeki herhangi bir değişiklik tüm diğer Taraflar'a iletilmek üzere ilgili tarafça Sekreteryaya bildirilecektir.

4. Bu maddenin 2. fıkrasında sözü geçen herhangi bir mercii, şayet Sekreteryaya veya diğer bir Taraf'ın Yönetim Mercii talep ederse ona, izin ve belgelerin doğruluğunu ispat etmek için kullanılan damga, mühür veya diğer işaretlerin örneğini gönderecektir.

Sözleşme'ye Taraf Olmayan Devletlerle Ticaret

Madde X - İhracat veya reeksportun işbu Sözleşme'ye Taraf olmayan bir Devlete yapıldığı veya ithalatın böyle bir Devlet'ten yapıldığı durumlarca, işbu Sözleşme'nin hükümlerine esas itibariyle uygun olan ve o Devlet'teki yetkili merciler tarafından verilmiş benzer dokümantasyon Taraflar'dan herhangi birince izin veya belge yerine kabul edilebilir.

Taraflar'ın Konferansı

Madde XI - 1. İşbu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesinden itibaren en geç iki yıl içinde Sekreteryaya, Taraflar'ı Konferansa çağıracaktır.

2. Daha sonra Sekreteryaya, konferans aksine karar almadıkça, en az iki yılda bir olağan toplantı ve Tarafların en az üçte birinin yazılı talebi üzerine herhangi bir zamanda olağanüstü toplantı çağrısında bulunacaktır.

3. Olağan veya olağanüstü her iki çeşit toplantıda Taraflar işbu Sözleşme'nin uygulamasını gözden geçirecekler ve ayrıca :

(a) Sekretarya'nın görevlerini yürütebilmesi için gerekli işlemleri yapabilecek ve mali hususlara ilişkin hükümleri kabul edebilecekler;

(b) 15. madde uyarınca Ek I ve II deki değişiklikleri inceleyip kabul edebilecekler;

(c) Ek I, II ve III deki türlerin ihyası ve muhafazasına yönelik gelişmeleri, gözden geçirebilecekler;

(d) Sekretarya veya Taraflar'dan herhangi birince sunulan raporları ele alıp inceleyebilecek; ve

(e) Uygun olduğunda, işbu Sözleşme'nin etkinliğini artırmak için tavsiyelerde bulunabilecektir.

4. Her olağan toplantıda Taraflar bu Madde'nin 2. fıkrasındaki hükümlere uygun olarak bir sonraki olağan toplantının zamanını ve yerini tespit edebilirler.

5. Herhangi bir toplantıda Taraflar, toplantı usulünü tespit ve kabul edebilirler.

6. İşbu Sözleşme'ye taraf olmayan herhangi bir Devlet'in yanı sıra Birleşmiş Milletler, Birleşmiş Milletler'in Uzmanlık Kuruluşları ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı, Konferans toplantılarında gözlemcileri vasıtasıyla temsil edilebilecek fakat bu gözlemcilerin oy hakkı bulunmayacaktır.

7. Yabancı hayvan ve bitkilerin korunması, muhafazası ve yönetiminde teknik yönden yetkili olan ve Sekretarya'ya Konferans toplantılarında gözlemciler tarafından temsil edilmeyi arzu ettiklerini bildiren aşağıdaki kategorilerdeki kurum veya kuruluşlar, toplantıda hazır bulunan Taraflar'dan en az üçte biri itiraz etmedikçe toplantıya kabul edileceklerdir:

(a) Resmi veya gayriresmi uluslararası kurum veya kuruluşlar ve resmi ulusal kurum veya kuruluşlar; ve

(b) Buldukları Devlet tarafından bu amaç için onaylanmış olan gayriresmi ulusal kurum ve kuruluşlar.

Kabul edilen bu gözlemcilerin toplantıya katılma hakkı olacak fakat oy hakları bulunmayacaktır.

Sekretarya

Madde XII - 1. İşbu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesinden sonra Birleşmiş Milletler Çevre Programı İcra Direktörü tarafından bir

Sekretarya sağlanacaktır. Uygun hşkşmetler arası veya gayriresmi, uluslararası veya ulusal kuruluşlar ve yabancı hayvan ve bitki varlığının korunması, muhafazası ve yönetiminde teknik bakımdan ehil olan kuruluşlar İcra Direktşrş'ne, İcra Direktşrş'nşn uygun gřrdřđř ölçşde ve şekilde yardımcı olabilirler.

2. Sekretarya'nın gşrevleri şunlar olacaktır :

(a) Taraflar'ın toplantılarını dşenlemek ve toplantılara hizmet vermek;

(b) İşbu Sşzleşme'nin XV ve XVI. maddelerindeki hşkşmler çerçevesinde kendisine verilen gşrevleri yerine getirmek;

(c) Canlı örneklerin uygun olarak hazırlanması ve nakliyesine ilişkin standartlar ve örneklerin tespit şekilleri ile ilgili çalışmalar dahil olmak üzere işbu Sşzleşme'nin uygulanmasına katkıda bulunacak bilimsel ve teknik çalışmalarını Taraflar'ın Konferansı'na onaylanan programlara uygun olarak yşrştmek;

(d) Taraflar'ca hazırlanan raporları incelemek ve işbu Sşzleşme'nin uygulanmasını temin için gerekli gşrşlen ilave bilgileri Taraflar'dan istemek;

(e) İşbu Sşzleşme'nin amaçları ile ilgili hususlara Taraflar'ın dikkatini çekmek;

(f) Ek I, II ve III'řn gşncel baskılarını bu Ekler'in kapsamındaki tşrlere ait örneklerin belirlenmesini kolaylaştıracak bilgilerle birlikte dşenemsel olarak yayımlayarak Taraflar'a dağıtmak;

(g) Gerek işbu Sşzleşme'nin uygulanması gerekse kendi çalışmalarını ile ilgili yıllık raporlar ile Taraflar'ın aralarında yapacakları toplantılarda istenebilecek diğer raporları hazırlayarak Taraflar'a sunmak;

(h) Bilimsel ve Teknik konularda bilgi alışverişi de dahil olmak üzere işbu Sşzleşme'nin amaç ve hşkşmlerinin uygulanması için tavsiyelerde bulunmak;

(i) Taraflar'ca kendisine verilebilecek diğer gşrevleri yerine getirmek.

Uluslararası Tedbirler

Madde XIII - 1. Sekretarya, aldığı bilgilerin ışığında, Ek I veya II kapsamındaki herhangi bir tşrşn, bu tşrşn örneklerinin ticaretinden

olumsuz biçimde etkilendiği veya işbu Sözleşme'nin hükümlerinin etkili biçimde uygulanmadığına kanaat getirdiğinde, bu bilgileri ilgili Taraf'ın veya Taraflar'ın yetkili Yönetim Mercii'ne iletacaktır.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında sözü edilen nitelikte bilgiler Taraflar'dan birine iletildiğinde söz konusu Taraf ilgili hususları mümkün olan en kısa zamanda ve kanunlarının izin verdiği ölçüde Sekreteryaya'ya bildirecek ve uygun olan durumlarda telafi edici işlemler tavsiye edecektir. Söz konusu taraf bir soruşturmanın yapılmasının uygun olduğu kanınıdaysa bu soruşturma söz konusu Taraf'ın açıkça yetkili kıldığı kişi veya kişiler tarafından yürütülecektir.

3. Gerek ilgili Taraf'ça sağlanan gerekse bu maddenin 2. fıkrasında belirtilen herhangi bir soruşturma sonucu elde edilen bilgiler müteakip Taraflar Konferansı'nda ele alınacak ve Konferans uygun gördüğü tavsiyelerde bulunabilecektir.

Ülke Mevzuatı ve Uluslararası Sözleşmeler Üzerindeki Etki

Madde XIV - 1. İşbu Sözleşme'nin hükümleri, Taraflar'ın:

(a) Ek 1, II ve III kapsamındaki türlerin örneklerinin ticareti, zilyetliği ve nakliyesi ile ilgili şartlar konusunda daha sıkı ulusal tedbirler alma veya bunları tamamen yasaklama; ve

(b) Ek I, II ve III kapsamında olmayan türlerin ticaretini, zilyetliğini veya nakliyesini sınırlandıran veya yasaklayan ulusal tedbirler alma konusundaki haklarını hiçbir şekilde etkilemeyecektir.

2. İşbu Sözleşme'nin hükümleri gümrük, halk sağlığı, hayvan sağlığı ve bitki karantinası konusundaki tedbirler de dahil olmak üzere örneklerin ticareti, alınması, zilyetliği veya nakliyesinin diğer yönleriyle ilgili olarak gerek halen yürürlükte olan gerekse ileride yürürlüğe girebilecek ulusal tedbirlerin hükümleri ile Taraflar'ın herhangi bir antlaşma, sözleşme veya uluslararası anlaşmadan kaynaklanan yükümlülüklerini hiçbir şekilde etkilemeyecektir.

3. Ortak bir dış gümrük kontrolü oluşturmak ve sürdürmek ve kendi aralarındaki gümrük kontrollerini kaldırmak suretiyle bir birlik kuran veya bölgesel bir ticaret anlaşmasına girmiş veya yakın tarihte böyle bir anlaşmaya girme işlemleri tamamlanacak olan Devletlerin bu hususta aralarında yaptıkları bir antlaşma, sözleşme veya

uluslararası anlaşmanın hükümleri ve bunlardan doğan yükümlülükler, söz konusu Devletlerin kendi aralarında yaptıkları ticaretle sınırlı olmak kaydıyla işbu Sözleşme'nin hükümlerinden hiçbir şekilde etkilenmeyecektir.

4. İşbu Sözleşme'ye Taraf olan bir Devlet, işbu Sözleşme'nin yürürlüğe girdiği sırada yürürlükte olan ve Ek II kapsamındaki deniz türlerinin korunmasıyla ilgili hükümler içeren başka bir antlaşma, sözleşme veya uluslararası anlaşmaya da taraf olduğu takdirde, söz konusu Devlet, kendi nezdinde kayıtlı gemiler tarafından alınmış olan Ek II kapsamındaki türlerin örneklerinin ticareti bakımından işbu Sözleşme çerçevesinde üstlendiği yükümlülüklerle tabi olmayacaktır.

5. Madde III, IV ve V'in hükümlerine bakılmaksızın, işbu maddenin 4. fıkrasına uygun olarak alınmış bir örneğin ihraç edilebilmesi için, giriş yapılan Devlet'in Yönetim Mercii'nin, söz konusu örneğin konuyla ilgili başka bir antlaşma, sözleşme veya uluslararası bir anlaşmanın hükümlerine uygun olarak alınmış olduğuna ilişkin olarak düzenlediği bir belge yeterli olacaktır.

6. İşbu Sözleşme'deki hiçbir husus, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 2750 C (XXV) sayılı kararı uyarınca toplanan Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Konferansı tarafından Deniz Hukuku'nun modifikasyonu ve geliştirilmesi çalışmalarına ve herhangi bir Devlet'in, Deniz Hukuku'na ve kıyı Devleti ile bandıra Devleti'nin yetki alanının mahiyeti ve kapsamına ilişkin mevcut veya müstakbel hak taleplerine ve hukuki kanaatine hanel getirmeyecektir.

Ek I ve II'de Yapılan Değişiklikler

Madde XV - 1. Tarafların Konferans toplantılarında Ek I ve II'nin tadiline ilişkin olarak, aşağıdaki hükümler uygulanacaktır.

(a) Taraflar'dan herhangi biri, müteakip toplantıda görüşülmek üzere Ek I ve Ek II'de değişiklik yapılmasını önerebilir. Değişiklik önerisinin metni toplantıdan **en az 150 gün önce** Sekretarya'ya iletilecektir. Sekretarya, bu maddenin 2. fıkrasının (b) ve (c) bentlerinin hükümlerine uygun olarak değişiklik konusunda diğer Taraflarca ve ilgili kuruluşlara danışarak elde edilen sonuçları toplantıdan en az 30 gün önce bütün Taraflara iletilecektir.

(b) Değişikliklerin kabul edilebilmesi için toplantıda hazır bulunan ve oy veren Tarafların **üçte iki** çoğunluğunun lehte oy vermesi gerekir.

“Toplantıda hazır bulunan ve oy veren Taraflar” terimi toplantıya katılan ve lehte veya aleyhte oy veren Taraflar anlamına gelir. Oylamada çekimser kalan Taraflar değişikliğin kabulü için gerekli üçte iki çoğunluğun hesaplanmasında dikkate alınmayacaktır.

(c) Bir toplantıda kabul edilen değişiklikler, bu maddenin 3. fıkrasına göre çekimser olan Taraflar hariç bütün Taraflar bakımından toplantıdan 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

2. Ek I ve II'nin Tarafların Konferans toplantıları arasında değiştirilmesiyle ilgili olarak aşağıdaki hükümler uygulanacaktır:

(a) Taraflar'dan herhangi biri, bu fıkrada bahsedilen posta usullerine uygun olarak, Toplantılar arasında tetkik edilmek üzere, Ek I veya II'de bir değişiklik yapılmasını önerebilir.

(b) Deniz türleriyle ilgili olarak, Sekreteryaya, önerilen değişiklik metni kendi eline geçer geçmez bunu derhal taraflara iletacaktır. Ayrıca, bu türlerle ilgili olarak bu türlerle ilgili işlevleri olan hükümetler arası kuruluşlara, özellikle bu kuruluşların sağlayabileceği bilimsel verileri elde etmek ve bu kuruluşların uyguladığı koruma tedbirleri varsa bunların koordinasyonunu temin etmek amacıyla danışacaktır. Sekreteryaya, bu kuruluşlar tarafından sağlanan veri ve ifade edilen görüşleri ve kendi bulgularını ve tavsiyelerini Taraflara mümkün olan en kısa sürede iletacaktır.

(c) Sekreteryaya, deniz türleri dışındaki türlerle ilgili değişiklik önerileri kendi eline geçer geçmez bunları Taraflara iletcek ve daha sonra mümkün olan en kısa sürede kendi tavsiyelerini iletacaktır.

(d) Bu fıkranın (b) veya (c) bentleri uyarınca Sekreteryaya'nın kendi tavsiyelerini iletmiş olduğu tarihten itibaren 60 gün içinde Taraflardan herhangi biri Sekreteryaya'ya, ilgili herhangi bir bilimsel veri veya bilgiyle birlikte, önerilen değişiklik hususunda herhangi bir mütalaasını bildirebilir.

(e) Sekreteryaya, alınan cevaplarla birlikte kendi tavsiyelerini mümkün olan en kısa sürede Taraflara iletacaktır.

(f) Bu fıkranın (e) bendinin hükümleri çerçevesinde, cevap ve tavsiyelerin iletilmiş olduğu tarihten itibaren 30 gün içinde değişiklik önerisine ilişkin olarak Sekreteryaya'ya hiçbir itiraz ulaşmadığı takdirde değişiklik işbu Maddenin 3üncü fıkrasına uygun olarak çekimser olan Taraflar hariç bütün Taraflar bakımından 90 gün sonra yürürlüğe

girmiş olacaktır.

(g) Taraflardan herhangi biri Sekretarya'ya itirazını iletmediği takdirde önerilen değişiklik, bu fıkranın (h), (i) ve (j) bentlerinin hükümleri uyarınca postayla oylamaya sunulacaktır.

(h) Sekretarya kendisine itiraz bildirimini gönderilmiş olduğunu Taraflara bildirecektir.

(i) Sekretarya'nın bu fıkranın (h) bendi uyarınca gönderdiği bildirim tarihinden itibaren 60 gün içinde Tarafların en az yarısı Sekretarya'ya lehte, aleyhte veya çekimser oy göndermediği takdirde öngörülen değişiklik, daha ayrıntılı olarak görüşülmek üzere Konferans'ın müteakip toplantısına havale edilecektir.

(j) Tarafların yarısının oylarını göndermiş olması kaydıyla değişiklik, oy veren Tarafların üçte iki çoğunluğu ile kabul edilecektir.

(k) Sekretarya oylamanın sonucunu bütün Taraflara bildirecektir.

(l) Önerilen değişikliğin kabulü halinde bu değişiklik işbu maddenin 3. fıkrasına uygun olarak çekince koyan Taraflar hariç bütün Taraflar bakımından değişikliğin kabulünün Sekretarya tarafından bildirildiği tarihten 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

3. İşbu Maddenin 2. fıkrasının (i) bendi veya 1. fıkranın (c) bendinde öngörülen 90 günlük süre sırasında Taraflardan herhangi biri, Depoziter Hükümete yazılı bildirimde bulunmak suretiyle değişiklik ile ilgili olarak çekimser olabilir. Söz konusu Taraf bu çekimserliği kaldırırsa kadar ilgili türlerin ticareti hususunda işbu Sözleşme'ye Taraf olmayan bir Devlet sayılacaktır.

Ek III ve Buna Ait Değişiklikler

Madde XVI - 1. Taraflardan herhangi biri Madde II'nin 3. fıkrasında belirtilen amaçlar için kendi yetki alanı içinde düzenlemeye tabi olacağını tesbit ettiği türlerin bir listesini herhangi bir zamanda Sekretarya'ya sunabilir. Ek III, ilgili türlerin söz konusu Ek'e dahil edilmek üzere sunan Taraf'ın adını, bu türlerin bilimsel adlarını ve Madde I'in (b) bendinin amaçları açısından bu türlerle ilişkili olduğu belirtilen bitki veya hayvan parçaları veya türevleri varsa bunları kapsayacaktır.

2. Sekretarya, işbu Madde'nin 1. bendinin hükümlerine göre sunulan her listenin kendi eline geçmesinden sonra mümkün olan en

kısa zamanda bu listeyi Taraflar'a iletacaktır. Liste Taraflar'a iletildiği tarihten itibaren 90 gün sonra Ek III'n bir bölümü olarak yürürlüğe girecektir. Listenin iletilmesinden sonra herhangi bir zamanda Taraflar'dan herhangi biri Depoziter Hükümet'e yazılı bildirimde bulunarak herhangi bir tür veya bunun parçaları veya türevleri ile ilgili olarak çekimser kalabilir ve bu çekimserlik kaldırılana kadar ilgili Devlet söz konusu tür veya bunun parçaları veya türevlerinin ticareti ile ilgili olarak işbu Sözleşme'ye Taraf olmayan bir Devlet sayılacaktır.

3. Bir türü Ek III kapsamına dahil ettiren herhangi bir Taraf, Sekretarya'ya herhangi bir zamanda yazılı bildirimde bulunarak bu türün Ek III kapsamından çıkarılmasını isteyebilir ve Sekretarya kapsamdan çıkarma yazısını bütün Taraflar'a iletacaktır. Kapsamdan ıkarma bu yazının iletilmesinden 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Madde'nin 1. bendi uyarınca bir liste sunan bir Taraf söz konusu türün korunmasına ilişkin ülke kanunları ve mevzuatlarının bir nüshasını kendisinin uygun gördüğü ve Sekretarya'nın isteyebileği yorumlarla birlikte Sekretarya'ya sunacaktır. Söz konusu tür Ek III kapsamında kaldığı sürece ilgili Taraf konuyla ilgili olarak kabul edilmiş olabilecek yeni Kanun ve mevzuatları ve bunlarla ilgili yorumları Sekretarya'ya bildirecektir.

Sözleşme'nin Tadili

Madde XVII - 1. Taraf'ların en az üçte birinin yazılı talebi zerine Taraflar'ın Konferansı işbu Sözleşme'de yapılacak değişiklikleri görüşmek ve kabul etmek üzere Sekretarya tarafından olağanüstü toplantıya çağrılır. Bu gibi değişikliklerin kabul edilebilmesi için toplantıda hazır bulunan ve oy veren Taraflar'ın üçte iki çoğunluğunun lehte oy vermesi gerekir. "Toplantıda hazır bulunan ve oy veren Taraflar" terimi toplantıya katılan ve lehte veya aleyhte oy veren taraflar anlamına gelir. Oylamada çekimser kalan Taraflar değişikliğin kabulü için gerekli üçte iki çoğunluğun hesaplanmasında dikkate alınmaz.

2. Önerilen herhangi bir değişiklik metni Sekretarya tarafından bütün Taraflar'a toplantı tarihinden en az 90 gün önce iletilecektir.

3. Herhangi bir değişiklik, bu değişikliği kabul eden Taraflar bakımından söz konusu değişikliğe ilişkin kabul belgesinin Taraflar'ın

en az üçte ikisince Depoziter Hükümet'e tevdi edilmesinden 60 gün sonra yürürlüğe girer. Daha sonra bu değişiklik başka Taraflar'ca da kabul edildiği takdirde değişiklik söz konusu Taraf bakımından söz konusu Taraf'ın değişiklikle ilgili kendi kabul belgesini tevdi etmesinden 60 gün sonra yürürlüğe girecektir.

İhtilafların Halli

Madde XVIII - 1. İşbu Sözleşme'nin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili olarak iki veya daha fazla Taraf arasında çıkabilecek ihtilaflar aralarında ihtilaf olan Taraflar arasında müzakere yoluyla halledilecektir.

2. İhtilaf işbu Madde'nin 1. bendine göre halledilemediği takdirde Taraflar aralarında mutabakata vararak ihtilafı, özellikle Lahey Daimi Tahkim Mahkemesi olmak üzere, hakeme havale edebilirler ve Taraflar ihtilafı hakeme havale etmekle tahkim kararının bağlayıcılığını kabul etmiş sayılırlar.

İmza

Madde XIX - İşbu Sözleşme 3 Nisan 1973 tarihine kadar Washington'da, daha sonra ise 31 Aralık 1974 tarihine kadar Bern'de imzaya açık olacaktır

Tasdik, Kabul, Onay

Madde XX - İşbu Sözleşme tasdik, kabul veya onaya tabidir. Tasdik, kabul veya onay belgeleri Depoziter Hükümet sıfatıyla İsviçre Konfederasyonu Hükümeti'ne tevdi edilecektir.

Katılım

Madde XXI - İşbu Sözleşme süresiz olarak katılıma açıktır. Katılım belgeleri Depoziter Hükümet'e tevdi edilecektir.

Yürürlük

Madde XXII - 1. İşbu Sözleşme, onuncu tasdik, kabul, onay veya katılım belgesinin Depoziter Hükümet'e tevdiinden 90 gün sonra yürürlüğe girer.

2. Onuncu tasdik, kabul, onay veya katılım belgesinin tevdiinden sonra işbu Sözleşme'yi tasdik veya kabul eden veya onaylayan veya işbu Sözleşme'ye katılan her Devlet bakımından işbu Sözleşme, söz

konusu Devlet'in kendi tasdik, kabul, onay veya katılım belgesini tevdiinden 90 gün sonra yürürlüğe girer.

Çekinceler

Madde XXIII - 1. İşbu Sözleşme'nin hükümlerine genel çekinceler konulamaz. İşbu madde ile XV. ve XVI. Maddelerin hükümlerine uygun olarak özel çekinceler konabilir.

2. Herhangi bir Devlet, kendi tasdik, kabul, onay veya katılım belgesini tevdi ederken :

(a) Ek I, II veya III kapsamındaki bir veya birkaç türe; veya

(b) Ek III kapsamındaki bir türle ilgili olarak belirlenmiş herhangi bir türün parçaları veya türevlerine ilişkin olarak özel bir çekince koyabilir.

3. Herhangi bir taraf işbu Madde'nin hükümlerine uygun olarak koyduğu çekinceyi kaldırana kadar söz konusu çekinceye belirtilen türler veya parçalar ya da türevlerin ticareti bakımından işbu Sözleşme'ye taraf olmayan bir Devlet sayılır.

Sözleşme'den Çekilme

Madde XXIV - Taraflar'dan herhangi biri Depoziter Hükümet'e herhangi bir zamanda yazılı bildirimde bulunarak işbu Sözleşme'den çekilebilir. Sözleşme'den çekilme yazılı bildirimde Depoziter Hükümet'in eline geçmesinden oniki ay sonra yürürlüğe girer.

Depoziter Hükümet

Madde XXV - 1. Her biri eşit ölçüde geçerli olmak üzere Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca olarak düzenlenmiş olan işbu Sözleşme'nin aslı Depoziter Hükümet'e tevdi edilecek ve Depoziter Hükümet Sözleşme'nin tasdikli suretlerini Sözleşme'yi imzalamış bulunan veya Sözleşme'ye katılma belgelerini sunmuş olan bütün Devletler'e iletacaktır.

2. Depoziter Hükümet, imzalanma işlemlerini, tasdik, kabul, onay ve katılım belgelerinin kendisine tevdiini, işbu Sözleşme'nin yürürlüğe girdiğini, Sözleşme'de yapılan değişiklikleri, konulan ve kaldırılan çekinceleri ve Sözleşme'den çekilme bildirimlerini Sözleşme'yi imzalamış olan veya Sözleşme'ye sonradan katılmış olan

bütün Devletler ile Sekretarya'ya bildirecektir.

3. İşbu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesi üzerine derhal, Sözleşme'nin tasdikli bir sureti Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin 102. maddesine göre tescil ve ilan edilmek üzere Depoziter Hükümet tarafından Birleşmiş Milletler Sekretaryası'na iletilecektir.

Keyfiyeti tevsiken, aşağıda imzaları bulunan ve Sözleşme'yi imzalamaya usulünce yetkili kılınmış Murahhas Delegeler işbu Sözleşme'yi imzalamışlardır.

Washington'da, Bin Dokuz Yüz Yetmiş Üç yılının Mart ayının üçüncü günü tanzim edilmiştir.

**Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin
Uluslararası
Ticaretine İlişkin Sözleşme
I ve II SAYILI EKLER**

Taraflar Konferansı'nca 11 Haziran 1992 itibariyle geçerli olmak üzere kabul edildiği şekliyle

YORUM

1. Bu Ekler'de kapsanan türlere:

a) tür adıyla ; ya da

b) daha yüksek bir taksonomi grubuna (takson) dahil olan türlerin tamamı ya da bir kısmı olarak atıfta bulunulmaktadır.

2. "spp" kısaltması daha yüksek bir taksonomi grubundaki bütün türleri belirtmek için kullanılmıştır.

3. Türden daha yüksek taksonomi gruplarına yapılan diğer atıflar sadece bilgi verme ya da sınıflandırma amacını taşır.

4. "p.e" kısaltması nesli muhtemelen tükenmiş olan türler için kullanılmıştır.

5. Bir türün ya da daha yüksek bir taksonomi grubunun adının karşısına bir asterisk (*) işaretinin konulmuş olması o türün ya da daha yüksek taksonomi grubunun coğrafi olarak ayrı bir veya birkaç popülasyonun, alt-türünün ya da türünün Ek I'e dahil edilmiş olduğunu ve Ek II'ye dahil edilmemiş olduğunu gösterir.

6. Bir türün ya da daha yüksek bir taksonomi grubunun adının karşısına iki asterisk (**) işaretinin konulmuş olması o türün ya da daha yüksek taksonomi grubunun coğrafi olarak ayrı bir veya birkaç popülasyonun, alt-türünün ya da türünün Ek II'ye dahil edilmiş olduğunu ve Ek I'e dahil edilmemiş olduğunu gösterir.

7. Bir türün ya da daha yüksek bir taksonomi grubunun adının karşısına (-) işaretinden sonra bir sayı konulmuş olması o türün veya daha yüksek taksonomi grubunun coğrafi olarak ayrı ve belirlenmiş popülasyonlarının, türlerinin, tür gruplarının veya familyalarını aşağıdaki şekilde ilgili Ek'in kapsamı dışında tutulduğunu gösterir:

-101 Batı Grönland popülasyonu

-102 Butan , Hindistan, Nepal ve Pakistan popülasyonları,

-103 Çin popülasyonu

-104 Avustralya popülasyonu

-105 Amerika Birleşik Devletleri popülasyonu

-106 - Şili:Parinacota ili'nin popülasyonunun bir bölümü

Ia. Tarapanca Bölgesi

- Peru: Pampa Galeras Ulusal Koruma alanı (Rezervi) ve Nükleer Bölgesi, Pedragal, Osconta ve Sawacocha (Lucanas İli), Sals Picotani (Azangaro İli), Sals Tupac Amaru (Janin İli), ve Salinas Aguada Blanca Ulusal Koruma Alanı'nın (Arequipa ve Cailloma İlleri) popülasyonları

-107 Afganistan, Butan, Birmanya, Hindistan, Nepal ve Pakistan popülasyonları

-108 Cathartidae

-109 Melopsittacus undulatus, Nymphicus hollandicus ve Psittacula krameri

-110 Botswana, Ethiopia, Kenya, Tanzania Birleşik Cumhuriyeti, Malawi, Mozambik, Zambia ve Zimbabwe popülasyonları ile aşağıda belirtilen yıllık ihracat kotalarına tabi olarak aşağıda ülkelerin popülasyonları:

	1992	1993	1994
Madagascar	3.100	4.100	4.400
(özel olarak yetiştirilmiş örnekler	3.000	4.000	4.300

yabani zararlı örnekler)	100	100	100
Somali	500	0	0
Güney Afrika	1.000	1.000	1.000
Uganda	2.500	2.500	2.500

Özel olarak yetiştirilmiş örneklerin dışında, Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti her sene 100 den fazla olmamak kaydıyla av hatıralarının 1992 de 400, 1993 ve 1994 de 200 ve 1995 de ve ondan sonraki senelerde zararlı hayvanların ihracına izin verebilir.

-111 Aşağıda belirtilen yıllık ihracat kotalarına tabi olarak Avustralya ve Papua Yeni Gine popülasyonları ile Endonezya Popülasyonu:

	1992	1993	1994
Özel olarak yetiştirilmiş/ tutsak olarak büyütülmüş örnekler	7.000	7.000	7.000
Yabani örnekler	1.500	1.500	1.500
Depodaki deriler	1.200	0	0
Toplam	9.700	9.500	8.500

-112 Endonezya popülasyonu

-113 Şili popülasyonu

-114 Etenli (succulent) olmayan bütün türler

8. Bir türün ya da daha yüksek bir taksonomi grubunun adının karşısına (+) işaretinden sonra bir sayı konulmuş olması o türün veya daha yüksek taksonomi grubunun coğrafi olarak ayrı ve belirlenmiş popülasyonlarının, alt-türlerinin veya türlerinin aşağıdaki şekilde ilgili Ek'in kapsamına dahil edildiğini gösterir:

+201 Güney Amerika popülasyonu (Güney Amerika dışındaki popülasyonlar eklerin kapsamına dahil edilmemiştir.)

+202 Butan, Hindistan, Nepal ve Pakistan popülasyonları

+203 Butan, Çin, Meksika ve Moğolistan popülasyonu

+204 Kamerun ve Nijer popülasyonları

+205 Asya popülasyonu

- +206 Hindistan popülasyonu
- +207 Orta ve Kuzey Amerika popülasyonları
- +208 Avustralya popülasyonu
- +209 - Şili : Parinocata İli'nin popülasyonunun bir bölümü

Ia. Tarapaca Bölgesi

- Peru : Pampa Galeras Ulusal Koruma Alanı (Rezervi) ve Nükleer Bölgesi, Pedragal, Osconta ve Sawacocha (Lucanas İli), Sals Picotani (Azangora İli), Sals Tupac Amaru (Junin İli) ve Salinas Aguada Blanca Ulusal Koruma Alanı'nın (Arequipa ve Cailloma İlleri) popülasyonları

+210 Afganistan, Butan, Birmanya, Hindistan, Nepal ve Pakistan popülasyonları

+211 Meksika popülasyonu

+212 Cezayir, Burkina Faso, Kamerun, Orta Afrika Cumhuriyeti, Çad, Mali, Moritanya, Fas, Nijer, Nijerya, Senegal ve Sudan popülasyonları

+213 Sudan popülasyonu. 11 Haziran ve 11 Temmuz 1992 arasında mevcut olan 6.000 derinin ihracına miisaade edebilmek için bu liste 11 Temmuz 1992'de (derilerin üzerleri işaretli ve tarafsız bir gözetici tarafından belgelenecek ihracına nezaret etmek şartı ile) yürürlüğe girecektir.

+214 Eskiden Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğini oluşturan saha hariç Avrupa popülasyonu

+215 Eridonezya popülasyonu sıfır ihraç kotası ile. Tutsak olarak büyütülmüş örneklerin P.D.Bintang Kalbar, Pontianak, Batı Kalimantan'da ihracı uzunluğu 15 cm'yi geçmemek kaydıyla 1993'de 3.000 ve 1994'de 4.000 yapılabilir.

+216 Bütün Yeni Zelanda türleri

+217 Şili popülasyonu

9. Bir türün ya da daha yüksek bir taksonomi grubunun adının karşısına (=) işaretinden sonra bir sayı konulmuş olması o türün veya daha yüksek taksonomi grubunun adının aşağıdaki şekilde yorumlanacağını gösterir:

=301 Tupailidae familyası dahil

=302 Leontideus jenerik eşanlamlısı dahil

- =303 Saguinus geoffroyi eşanlamlısı dahil
=304 Cercopithecus roloway eşanlamlısı dahil
=305 Colobus badius kirki eşanlamlısı dahil
=306 Colobus badius rufomitratu eşanlamlısı dahil
=307 Simias jenerik eşanlamlısı dahil
=308 Mandrillus jenerik eşanlamlısı dahil
=309 Rhinopithecus jenerik eşanlamlısı dahil
=310 Braydpus boliviensis ve Bardypus griseus eşanlamlıları dahil
=311 Priodontes giganteus eşanlamlısı dahil
=312 Physter catodon eşanlamlısı dahil
=313 Eschrichtius glaucus eşanlamlısı dahil
=314 Eubalaena jenerik eşanlamlısı dahil
=315 Dusicyon fulyipes eşanlamlısı dahil
=316 Cerdocyon thous olarakta * geçer
=317 Fennecus jenerik eşanlamlısı dahil
=318 Ursus thibetanus olarak geçer
=319 Aonyx microdon ve Paraonyx microdon olarakta geçer
=320 Lutra annectens, Lutra enudris, Lutra incarum ve Lutra platensis eşanlamlıları dahil
=321 Eupleres major eşanlamlısı dahil
=322 Lynx caracal olarakta geçer; caracal eşanlamlısı dahil
=323 Lynx pardinus Felis Lynx pardina
=324 Equus kiang Equus onager eşanlamlıları dahil
=325 Dams jenerik eşanlamlısı dahil
=326 Axis Hyelaphus jenerik eşanlamlıları dahil
=327 Bos frontalis eşanlamlısı dahil
=328 Bos grunniens eşanlamlısı dahil
=329 Novibos jenerik eşanlamlısı dahil
=330 Anca jenerik eşanlamlısı dahil
=331 Oryx tao eşanlamlısı dahil
=332 Ovis aries ophion eşanlamlısı dahil
=333 Sula abotti olarakta geçer
-

- =334 *Ciconia ciconia boyciana* olarakta geçer
- =335 *Anas platyrhynchos laysanensis* olarakta geçer
- =336 *Aquila heliaca adalberti* olarakta geçer
- =337 *Falco pelegrinoides* ve *Falco babylonicus* eşanlamlıları dahil
- =338 *Falco babylonicus* eşanlamlısı dahil
- =339 *Crax Mitu mitu* olarakta geçer
- =340 *Aburria jenerik* eşanlamlısı dahil
- =341 Daha önce *Crossoptilon crossoptilon* türüne dahil edilmişti
- =342 Daha önce *Polyplectron malacense* türüne dahil edilmişti
- =343 *Rheinardia nigrescens* eşanlamlısı dahil
- =344 *Tricholimnas sylvestris* olarakta geçer
- =345 *Choriotis nigriceps* olarakta geçer
- =346 *Houbaropsis bengalensis* olarakta geçer
- =347 *Amazona dufresniana rhodocarytha* olarakta geçer
- =348 Ara caninde olarak yanlış isimle ticareti yapılır
- =348 *aCyanoramphus novaezealandiae cookii* olarakta geçer
- =349 *Opopsitta diophthalma coxeni* olarakta geçer
- =350 *Geopsittacus occidentalis* olarakta geçer
- =351 Daha önce *Psephotus chrysoterygius* cinsine dahil edilmişti
- =352 Daha önce *Gallirex cinsine* dahil edilmişti *Tauraco porphyreolophus* olarakta geçer
- =353 Daha önce *Tauraco corythaix* türüne dahil edilmişti
- =354 *Otus gurneyi* olarakta geçer
- =355 *Ninox novaeseelandiae royana* olarakta geçer
- =356 Daha önce *Ramphodon cinsine* dahil edilmişti
- =357 Daha önce *Rhinoplax cinsine* dahil edilmişti
- =357 *a Pitta brachyura nympha* olarakta geçer
- =358 *Muscicapa ruecki* veya *Niltava ruecki* olarakta geçer
- =359 *Meliphaga cassidix* olarakta geçer
- =360 Daha önce *Spinus cinsine* dahil edilmişti

- =361 Nicoria ve Geoemyda (kısmen) jenerik eşanlamlısı dahil
- =362 Testudo cinsinde de geçer
- =363 Daha önce Podocnemis spp. dahil edilmişti
- =364 Alligatoridae, Crocodylidae ve Gavialidae dahil
- =365 Daha önce Chamaeleo spp. ye dahil edilmişti
- =366 Constrictor constrictor occidentalis olarakta geçer
- =367 Pseudoboa cloelia eşanlamlıları dahil
- =368 Hydrodynastes gigas olarakta geçer
- =369 Megalobatrachus jenerik eşanlamlıları dahil
- =370 Sensu D'Aberra
- =371 Dysnomia cinsinde de geçer
- =372 Proptera jenerik eşanlamlısı dahil
- =373 Carunciina cinsinde de geçer
- =374 Micromya jenerik eşanlamlısı dahil
- =375 Papuina jenerik eşanlamlısı dahil
- =376 Podophyllum emodi olarakta geçer
- =377 Echinocactus cinsinde de geçer
- =378 Escobaria cinsinde de geçer
- =379 Lobeira macdougallii veya Napalxochia macdougallii olarakta geçer